VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Uudistetun eIDAS-asetuksen kansallisen täytäntöönpanon hanke ja EU:n lainsäädäntöaloite yrityslompakoista

ERITYISASIANTUNTIJA TEEMU KÄÄRIÄINEN
MAKSUNEUVOSTON KOKOUS
09.10.2026

eIDAS-hankkeen tilannekuva

Taustalla EU:n eIDAS-asetus ja sen uudistaminen

- Uudistettu eIDAS-asetus hyväksyttiin keväällä 2024
- Asetus säätelee rajat ylittävää sähköistä tunnistamista, luottamuspalveluita ja eurooppalaista digitaalista identiteettiä
- Käytännössä kyse on EU:n laajuisen lompakkoekosysteemin kehittämisestä

Hankkeen perustiedot

- EU:n eIDAS-asetuksesta tulevia velvoitteiden kansallista toteuttamista varten valtiovarainministeriössä on käynnissä hanke aikavälille 26.4.2024-31.12.2026.
- Valtiovarainministeriö on vastannut hallituksen esityksen valmistelusta sekä siihen liittyvän ekosysteemikuvauksen tuottamisesta
- Hankkeen päätavoite on ollut varmistaa, että uudistetun eIDAS-asetuksen velvoitteet toteutetaan EU:n asettamassa määräajassa
- Lisäksi tavoitteena on muun muassa mahdollistaa digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tuottaminen sekä edistää oikeushenkilöiden mahdollisuutta sähköiseen asiointiin (LPID)
- Hankkeen toteuttamisessa on mukana Digi- ja väestötietovirasto, Liikenne- ja viestintävirasto, Poliisihallitus ja Patentti- ja rekisterihallitus

Lompakon käyttötavat

1. Sähköisten todistusten hallinta

2. Sähköinen tunnistautuminen

3. Sähköinen allekirjoittaminen



Hankkeen tilannekuva lyhyesti

- Lait tulevat voimaan 1.10. Samalla julkaistaan myös päivitetty ekosysteemikuvaus
- Tavoitteena on, että hankkeen tekniset toteutukset ovat mahdollisimman valmiita vuoden 2026 lopussa
- Teknisiin toteutuksiin liittyvät viimeistelyt, auditoinnit, lopulliset integraatiot sekä lompakon sertifiointi ja julkaisu siirtyvät kuitenkin vuoden 2027 puolelle
- Hanke päättyy 31.12.2026.

Kansallinen säädösvalmistelu

eIDAS-laissa vain tarkennetaan ja täydennetään asetusta

- Kansallinen sääntely kertoo **kuka** Suomessa varmistaa eIDAS-asetuksessa säädetyn velvoitteen toteutumisen.
- eIDAS-asetus ja sitä täydentävä sääntely kertoo **mitä** velvoitetaan ja lähtökohdat sille, **miten** velvoite toteutetaan.
- Vain rajallisesti **kansallisen liikkumavaran** asioita.

Kokonaiskuva kansallisista lainsäädäntöehdotuksista

- Uusi laki rajat ylittävästä sähköisestä tunnistamisesta, luottamuspalveluista ja eurooppalaisesta digitaalisesta identiteetistä (nk. eIDAS-laki) (VM)
  - eIDAS-muutosasetusta täydentävä uusi sääntely
  - Tunnistuslaista siirretty olemassa oleva eIDAS-asetusta täydentävä sääntely
- Digitaalista henkilöllisyystodistusta koskeva lainsäädäntö (SM)
- Kansallisen vahvan sähköisen tunnistamisen turvallisuutta parantavat tunnistuslain muutokset (LVM)

Keskeinen osa lainsäädännöstä koostuu tehtävien osoittamisesta eri viranomaisille

Digi- ja väestötietovirasto

- Lompakon tarjoaminen
  - Huom. ei yksinoikeus, vaan yksityisen sektorin toimijoille myös mahdollista.
- Luonnollisten henkilöiden perustietojen myöntäminen
- Henkilöllisyyden linkittämispalvelu
- Digitaalisen henkilöllisyystodistuksen tekninen toteuttaminen hyväksyttynä sähköisenä attribuuttitodistuksena

Keskeinen osa lainsäädännöstä koostuu tehtävien osoittamisesta eri viranomaisille

Muut viranomaiset

- **Liikenne- ja viestintävirasto**
  - Valvonta ja keskitetty yhteyspiste
  - Lompakkoa hyödyntävien asiointi-palvelujen rekisterin ylläpitäminen
- **Patentti- ja rekisterihallitus**
  - Oikeushenkilöiden perustietojen myöntäminen
- **Poliisi**
  - Digitaalinen henkilöllisyystodistus

eIDAS-lakien käsittelyn tilannekuva

- Valiokuntakäsittelyt (HaV ja PeV) 3-6/2026
  - Merkittävimmät muutokset HE:een PeV:n lausunnon pohjalta, mm. viranomaisten rajaaminen hallinnollisten seuraamusmaksujen ulkopuolelle
- Eduskunta hyväksyi lait 24.6.2026
- VN istunto 3.9.2026 ja TP:n esittely 4.9.2026
- **Lakien voimaantulo 1.10.2026**
  - Siirtymäajat tietyille velvoitteille, kuten lompakon tarjoaminen (24.12.2026), henkilöllisyyden linkittäminen yksityisen sektorin toimijoille (1.1.2028) ja digitaalisen henkilöllisyystodistuksen käyttö ensitunnistamisessa (1.1.2027)

EU:n lainsäädäntöaloite yrityslompakoista

Eurooppalaisista yrityslompakoista lyhyesti

- Komissio antoi aloitteen eurooppalaisista yrityslompakoista 19.11.2025.
- Tarkoituksena on luoda yhteinen lainsäädäntö eurooppalaisille yrityslompakoille, joiden avulla taloudelliset toimijat voivat asioida sähköisesti ja rajat ylittävästi julkisen sektorin elimien ja muiden taloudellisten toimijoiden kanssa.
    - Ehdotuksen taustalla on eIDAS-asetus. Yrityslompakkoasetuksen myötä eIDAS-asetuksen lompakoita käyttäisivät jatkossa vain luonnolliset henkilöt.
- Eurooppalaisen yrityslompakon ydintoiminnallisuuksia olisivat sähköisen tunnistaminen, sähköisten attribuuttitodistusten hallinta ja liikkeelle laskeminen, sähköinen allekirjoittaminen ja leimaaminen sekä luotettava viestipalvelu.
- Eurooppalaisen yrityslompakon tarjoamiseen ei olisi velvollisuutta, vaan tältä osin nojataan markkinaehtoisuuteen.
- Julkisen sektorin toimijat velvoitettaisiin mahdollistamaan eurooppalaisella yrityslompakolla asioiminen.
- Yrityslompakon tarjoaminen perustuisi valvovalle viranomaiselle tehtävään hakemukseen.

Suomen keskeiset kannat - U 77/2025 vp

- Ehdotus nähdään **yleisesti tärkeänä** ja kannatetaan sen tavoitteita **yksinkertaistaa** ja **helpottaa** taloudellisten toimijoiden ja julkisen sektorin elinten välistä sekä taloudellisten toimijoiden välistä toimintaa.
- **Vastaavuusperiaatetta**, jolla mahdollisestaan sähköisen asioinnin vastaavuus muun oikeudellisesti hyväksytyn asioinnin kanssa **kannatetaan**. On kuitenkin varmistettava, että periaatteen sisältö on mahdollisimman **yhdenmukainen eIDAS-asetuksessa** säädettyjen luottamuspalvelujen **oikeusvaikutusten** kanssa.
- **Markkinaehtoista tarjoamista kannatetaan** sen sijaan, että jäsenvaltioille tulisi velvollisuus tarjota eurooppalaista yrityslompakkoa.
- **Julkisen sektorin elinten velvoitteissa** ja yrityslompakon käytön mahdollistamisessa löydettävä tarkoituksenmukainen ja kustannustehokkuutta edistävä **tasapaino**.
- Mahdollistettava **kansallinen liikkumavara hallinnollisten seuraamusmaksujen määräämisessä** ja **toimivaltaisten viranomaisten nimeämisessä**.
- Kiinnitetään huomiota **komission täytäntöönpanovallan oikeasuhtaisuuteen** etenkin niissä tilanteissa, joissa komissiolla olisi valta puuttua yrityslompakon tarjoajan toimintaan sen rikkoessa asetuksessa säädettyjä vaatimuksia.
- Yrityslompakoille asetetuissa vaatimuksissa tulisi pyrkiä löytämään tarkoituksenmukainen ja käyttöä edistävä **tasapaino turvallisuuden ja luotettavuuden sekä käytettävyyden välillä**, kuitenkin siten, että eurooppalaisten yrityslompakoiden sääntelyssä huomioidaan myös väärinkäytön ehkäiseminen.

Eurooppalaisten yrityslompakoiden markkinaehtoinen tarjoaminen. (Art. 7)
Sisäänrakennettu käyttövaltuuksien hallinta. Automatisoitu käyttö. (Art. 6)

Eurooppalaisen yrityslompakon tarjoaja,
Voi olla julkisen sektorin tai yksityisen sektorin toimija

Jäsenvaltioiden välinen yhteistyö eurooppalaisiin yrityslompakoihin liittyen (***European Digital Identity Coordination Group***) (Art. 14)

Luotettujen luettelojen ylläpitäminen. (eurooppalaisten yrityslompakoiden tarjoajat) (Art. 12)

Eurooppalaisten yrityslompakoiden sekä sähköisten luottamuspalvelujen **valvova viranomainen** (Art. 13) ja ilmoitusmenettely (Art. 11)

Täytäntöönpanoasetusten valmistelu **eIDAS-komiteassa** (Art. 19)

Eurooppalaisen yrityslompakon toiminnallisuudet

Viralliset lähteet

Eurooppalaisen yrityslompakon **omistajatietojen tarjoaja (Art.8)**

Sähköisen allekirjoituksen, leiman tai **aikaleiman** tarjoaja

Sähköisten attribuuttitodistusten tarjoajat

Sähköisen rekisteröidyn jakelupalvelun tarjoaja

Sähköinen tunnistaminen (EUid, Art.9)

Sähköinen allekirjoitus, leima tai aikaleima

Sähköiset todistukset

Sähköinen viestin-vaihto

Ydintoiminnallisuudet (Art. 5)

Eurooppalainen yrityslompakko

Sähköisen attribuuttitodistuksen myöntäminen

Eurooppalaiset **digitaalisen identiteetin lompakot**

Tietojen osoittaminen ja tunnistaminen

Eurooppalaisen yrityslompakon luottavan osapuolen tunnistaminen

Sähköiset asiointipalvelut eli **eurooppalaisen yrityslompakon luottavat osapuolet**

Sähköiset asiakirjat ja ilmoitukset - Tietyissä tilanteissa julkishallinnon velvollisuus hyväksyä (Art. 16)

Tietojen osoittaminen ja tunnistaminen

Sähköisen attribuuttitodistuksen myöntäminen

Vastaavuusperiaate (Art. 4)

Eurooppalaiset **yrityslompakot**

Yksilölliset osoitetiedot

Eurooppalainen **digitaalinen hakemisto** (Art. 10)

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valmistelun eteneminen EU:ssa

Neuvosto

- Käsittely teletyöryhmässä alkoi marraskuussa 2025.
- Neuvoston yleisnäkemys hyväksyttiin televiestintäneuvostossa 9.6.2026 (linkki). Tätä edelsi käsittely Coreper I –kokouksessa 27.5.2026.

Parlamentti

- Käsittely on käynnissä EP:ssä. Tavoiteaikatauluna on, että ehdotusta käsitellään täysistunnossa lokakuussa 2026.
    - Vastuuvaliokuntana toimii Teollisuus-, tutkimus- ja energiavaliokunta (ITRE) ja esittelijänä Eero Heinäluoma. Valiokunnan lopullinen mietintö hyväksyttiin 10.9.2026.

Trilogit

- Trilogien ennakoidaan käynnistyvän loppuvuodesta 2026.

Täytäntöönpanoasetusten valmistelu

- Eurooppalaisen digitaalisen identiteetin yhteistyöryhmän (EDICG) alaisuuteen perustettu heinäkuussa yrityslompakoihin keskittyvä alatyöryhmä. Suomea edustavat PRH ja Verohallinto. Lisäksi mukana yksityisen sektorin edustus (Suomesta NIIS).

eIDAS-asetukseen ja yrityslompakoihin kytkeytyvät sektorisääntelyaloitteet

- **EU:n lainsäädäntövalmistelu käynnissä**
  - EU Inc (COM/2026/321) – mm. digitaalinen osakekirja
  - Julkisten hankintojen asetus (COM/2026/590)
  - KIDS act (COM/2026/681) – ikätodistus
  - ESSPASS (COM/2026/980) – EHIC, PD A1
  - RWP (COM/2025/180) – katsastustodistukset
  - DTC (COM/2024/670) – digitaaliset matkustusasiakirjat
  - Sirusäädös 2.0 (COM/2026/504)
  - Industrial Accelerator Act (COM/2026/100)
  - …
- **Kansallinen toimeenpano käynnissä**
  - Toinen yhtiöoikeusdirektiivi (EU 2025/25) – EU-yhtiötodistus ja digitaalinen EU-valtakirja.
  - Uusi ajokorttidirektiivi (EU 2025/2205) – mobiiliajokortti.

Taustakalvot: eurooppalaisten yrityslompakoiden käyttötapauksia

Käyttötapauksia yritysten toiminnan tehostamisessa 1 (2)

- **Tehostetut KYC- ja KYB-prosessit (liikekumppanin luotettavuus)**
  - Yrityslompakko mahdollistaa luotettavien rekisteri- ja vastuuhenkilötietojen jakamisen ilman manuaalista dokumenttien keruuta, mikä nopeuttaa päätöksentekoa.
- **Lupaprosessien selkeyttäminen**
  - Lompakko tarjoaa ajantasaiset ja varmennetut tiedot lupaprosesseihin vähentäen hallinnollista työtä.
- **Luotettava tilaus–toimitusketju**
  - Varmentamalla ostaja- ja myyjätiedot sekä maksutiedot yrityslompakko tukee turvallista ja datavetoista toimitusketjua.
- **Automatisoidut julkiset hankintaprosessit**
  - Yrityslompakko helpottaa tarjous- ja raportointiprosesseja sekä tukee pienten yritysten osallistumista kilpailutuksiin EU-tasolla.
- **Tuotteen alkuperän todentaminen**
  - Digitaalinen tuotepassi

Käyttötapauksia yritysten toiminnan tehostamisessa 2 (2)

- **Viranomaisraportointi ja asiointi**
  - Tunnistautuminen ja valtuuttaminen yli rajojen
  - Viranomaistodistusten lataus lompakkoon (esim. PRH ja Vero)
  - Asiakirjojen välitys viranomaisille
  - Viranomaislupien hakeminen
  - Verotietojen, palkka- ja tilinpäätöstietojen toimittaminen
  - Arvonlisäveroilmoitusten ja raportointivelvoitteiden automatisointi
    - ViDA-tietosisällön raportoiminen (VAT in the Digital Age)
  - Muu viranomaisraportointi

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos

ERITYISASIANTUNTIJA TEEMU KÄÄRIÄINEN
TEEMU.KAARIAINEN@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET